1851. No. 90.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 11 NOVEMBER.

STAATS-LOTERIJ.

De COMMISSARIS DES KONINGS in *Friesland*,

Brengt, bij deze, ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financien, bij resolutie van den 6 November 1851, no. 45, afdeeling Registratie en Loterijen, is bepaald, dat de loten der 215de Staats-Loterij, gedurende de *tweede* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 10 November 1851, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP.		BIJ VERHURING	
Geheele Loten	*f* 76,00.	Geheele Loten	*f* 30,00.
Halve	- 38,00.	Halve	- 15,00.
Vijfde	- 15,20.	Vijfde	- 6,00.
Tiende	- 7,60.	Tiende	- 3,00.
Twintigste	- 3,80.	Twintigste	- 1,50.

Leeuwarden, den 8 November 1851.

De Commissaris des Konings in Friesland,
VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de setting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 7 November 1851, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,30.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 188,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 188,00.

Leeuwarden, den 8 November 1851.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

Bij deze wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat de vernieuwing der Brug no. 4, over het kanaal van *Dockum* naar *Stroobos* bij het *Wouterswouds-Tolhuis*, thans zoo verre voltooid is, dat de sedert den 17 Junij ll. afgeslotene Passagie met rijtuigen, enz., weder over dezelve kan plaats hebben.

Leeuwarden, den 10 November 1851.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad *Leeuwarden*,

Gezien de Resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten van *Friesland*, dd. 20 October 1851, no. 36, waarbij aan MINZE TJEERDS DE VRIES, van beroep Schipper, gedomicilieërd te *Leeuwarden*, vergunning wordt verleend tot het doen eener Collecte binnen de Gemeenten van het Arrondissement *Leeuwarden*, ten einde daardoor in staat te worden gesteld, om zijn schip, hetwelk in den avond van den eersten October jl., geladen met krijt, door een misverstand van een', anderen Schipper is ingezeild, met dat ongelukkig gevolg, dat hetzelve in het Kanaal om het *Haarlemmermeer*, onder de gemeente *Aalsmeer* is gezonken, en hij, met zijne *vrouw en vier kinderen*, met levensgevaar gered, daarbij alles heeft moeten achterlaten, weder te kunnen ligten en doen herstellen, — waarvan de schade en kosten op ongeveer *f* 400 à *f* 500 zijn begroot,

Brengen, bij deze, ter kennis, van de Ingezetenen, dat gezegde schipper daartoe, op Dingsdag, Woensdag en Donderdag eerstkomende, eene collecte zal doen binnen deze Gemeente, en dat zij, bekend met de groote behoefte, waarin dit Gezin verkeert, en overtuigd van het goed zedelijk gedrag en de oppassendheid van gezegden schipper, denzelven aan de mededeelzaamheid der Ingezetenen, ten gunstigsten aanbevelen.

Leeuwarden, den 8 November 1851.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
Ter ordonnantie van Dezelven,
M. S. DE WAL.

LONDEN, den 5 November.

De ochtendbladen deelen uitvoerig mede wat *Kossuth*, bij gelegenheid van den feestelijken ter zijner eere plaats gehad hebbenden optogt, van het balcon van Coppenh. House tot de Londensche werklieden heeft gesproken. Meerendeels stemmen zij wat den inhoud betreft met de vroegere aanspraken overeen; de vorm alleen was met zeer veel oordeel gewijzigd. Na eene korte inleiding sprak hij over den strijd tusschen despotisme en vrijheid. — »Niemand" zeide hij »kan ontkennen noch ontveinzen, dat de toestand van Frankrijk, Italie, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, Polen en Rusland zoo tegen natuurlijk is, zoo strijdig met de menschelijke en nationale belangen dezer volkeren, dat hij onmogelijk kan voortduren. Niemand kan ontveinzen, dat de natien een grooten en beslissenden kamp tegemoet gaan, waarin het lot der strijdende beginselen zal bepaald worden. — Het Engelsche volk, »luide zijne sympathie voor Hongarije verklarende", heeft getoond niet onverschillig bij dien strijd te willen toezien, en zich niet te zullen scharen aan de zijde van het absolutismus, maar der vrijheid - het souvereine regt van iedere natie, om zich zelf te besturen, verdedigende tegen iedere interventie van vreemde regeringen. Bovendien ziet gij duidelijk, dat de stoffelijke welvaart van Groot-Brittannie geheel afhankelijk is van de zegepraal der vrijheid in Europa. Ik zal u dit met eenvoudige daadzaken betoogen. Gij leeft van een eerlijken arbeid. Gij moet de vruchten van uwen arbeid afzetten, en hebt daartoe grootelijks behoefte aan vrije markten en vrijen handel. Maar, 't is zoo zeker als twee maal twee vier is, dat, zoo Europa niet vrij wordt, Engeland geen vrijen handel met Europa kan hebben. Ik zal u dit met voorbeelden uit den handel tusschen absolutistische landen, Oostenrijk en Rusland, in tegenoverstelling met de vrije Vereenigde Staten, aantoonen, opdat gij begrijpen mogt dat de Europesche vrijheids-quaestie voor u eene levens-quaetie is." Na eenige voorbeelden, waaronder de prijzen van het brood bij vrijen of onvrijen graanhandel enz., sprak *Kossuth* over Frankrijk: hoopte dat dit land de republiek tot eene daadzaak maken mogt. Over Italie: waarin hij *Radetsky* schildert 3742 malen het schavot oprigtende, in minder dan 3 jaren; hij eindigde met Hongarije, waarvoor hij met zeldzamen nadruk op nieuw pleitte. De menigte heeft zich vervolgens in volmaakte orde en rustig verwijderd, maar niet dan na op nieuw exemplaren van den *Times* verbrand te hebben. Dit blad, het bovenstaande in een uitvoerig artikel beredeneerende, merkt niet onaardig op, dat het zeer vermakelijk is te zien, hoe de woorden, waarmede *Kossuth* tot den oorlog aanspoort, door de *vredevoorstanders*, zoo als *Cobden c. s.*, luide worden toegejuicht.

— Ten jare 1839 toen het Penny-poststelsel nog niet in Engeland was ingevoerd, werden in de drie Vereenigde rijken 75,907,572 brieven per post verzonden, waarvan 6,563,024 gefrankeerd waren. In 1840 toen het genoemde stelsel in werking kwam, klom het aantal brieven tot 168,768,344 en al hooger, tot dat het in 1850 347,069,071 bereikte. In de twee eerste maanden dezes jaars beliep het getal reeds 14,180,143, waarvan 6,962,763 in Januarij en 7,217,380 in Februarij; dus steeds klimmende. Het porto bedroeg over 1837, eene som van 1,[illegible] p. st., was het volgende jaar 1000 pond hooger, daalde in 1840 op [illegible] pond, was in 1841 slechts 410,028 pond, steeg in 1848 tot 863,206 pond, verminderde toen weder op 824,528 pond maar beliep in 1849 weder 735,865 pond en in 1850 slechts 694,374 pond. De gelden, door de post overgemaakt (money-orders), bedroegen in het afgeloopen jaar 8,494,498 pond, tot eene onkoste van 70,577 pond.

— Een geacht Dublinsch tijdschrift behelst een uitvoerig artikel tegen de meer en meer veld winnende rookmanie, waarin onder anderen deze zinsnede voorkomt:

»Onder de fabriekvoortbrengselen welke gedurende den tijd der Londensche tentoonstelling het meest gevraagd werden staan de cigaren bovenaan. Het ware gevaarlijk te zeggen hoevele millioenen daarvan verkocht zijn; de vraag naar echte Havannahs was zoo groot dat zij niet zoo spoedig gemaakt als besteld konden worden. De rookmanie is thans eene algemeene epidemie geworden. Van alle onverdragelijke straathindernissen is deze eene der grootste. Als gij twintig mannen ontmoet hebben zij gemiddeld dertig cigaren of pijpen bij zich. Van den pair en den zwaren dragonder af tot den slagersjongen en den knecht op de omnibus toe is er naauwelijks ééne uitzondering. Een voornaam geneesheer te Brighton heeft onlangs eene lijst gegeven van zestien gevallen van beroerte, door het rooken veroorzaakt, welke in de laatste zes maanden ter zijner kennis kwamen. Die uitgave is ook dikwijls verderfelijk voor de beurs. Menig jong mensch rookt achttien cigaren daags, behalve die welke hij aan zijne vrienden weggeeft. Niet lang geleden hoorde ik een ouden rooker, wiens geheel inkomen naauwelijks driehonderd ponden sterling in het jaar bedroeg, verklaren dat de cigaren alleen hem honderd en vijftig ponden kosten. Denkelijk overdreef hij, maar laat het vijftig ponden geweest zijn, dan is het nog erg genoeg. — Zelfs te Boston, in de Vereenigde Staten, het land waar, zoo als het spreekwoord zegt, de kinderen met brandende cigaren in den mond geboren worden, bestaat eene wet tegen het rooken op straat, en zijn boeten tegen de overtreders bepaald, enz.

— Volgens de te New-York ontvangen tijdingen, is de walvischvangst in dit jaar als geheel mislukt te beschouwen, en zouden een groot aantal schepen, die daaraan hadden deelgenomen, verongelukt zijn. Met name worden acht walvischvaarders (in Engeland, N.-Amerika en Frankrijk te huis behoorende) als vergaan opgegeven, en men vreesde dat nog zestig andere een gelijk lot hadden gehad. De geheele vloot, uit 600 vaartuigen bestaande, had in de golf van Anadir (in het noordelijk gedeelte der zee van Kamschatka) overwinterd, en toen zij, met het begin van het zachtere jaargetijde, door de Behring-straat trachtte te stevenen, was zij van alle kanten in het ijs bezet geraakt, en waren de bedoelde schepen verbrijzeld. Men voegt er bij, dat de manschappen van de verongelukte bodems den vasten wal bereikt hebben; maar zij zouden daar in geschil geraakt zijn met de inboorlingen, en dit zou elf hunner het leven gekost hebben. De schepen, die het gevaar ontkomen waren, hadden cours gezet naar de noordwestelijke kust van Amerika, ten einde daar de geledene schade te herstellen.

PARIJS, den 4 November.

De wetgevende vergadering heeft heden hare werkzaamheden hervat; de leden zijn in grooten getale opgekomen. Geen der bekende partijhoofden was afwezig.

Dadelijk heeft de minister van binnenlandsche zaken de heer *de Thorigni* het woord gevraagd, om der vergadering de Presidiale boodschap mede te deelen. Dit stuk houdt hoofdzakelijk het volgende in:

De rust is gelukkig niet ernstig verstoord geworden; enkele geringe wanordelijkheden moest men voorbijzien; doch is het niet te ontkennen, dat er zich eene uitgestrekte democratische zamenzwering vestigt, die zich niet alleen in Frankrijk maar door geheel Europa uitbreidt. De geheime genootschappen zijn ijverig werkzaam, en stellen hun vertrouwen op 1852, niet om op te bouwen, maar om de maatschappij om te keeren. De regering rekent op de vaderlandsliefde der vergadering, om die misdadige plannen te verijdelen. Ten einde aan den geest des kwaads de hoop van zijnen zegepraal te ontnemen, moet men de drijvers van het voorwendsel en het wapen berooven, door de arbeidende klasse werkzaam te houden. Het bestuur van Parijs heeft zulks begrepen door groote werken in de hoofdstad te doen beginnen; door nieuwe spoorweglijnen hoopt men het volk op het land bezigheid te verschaffen.

Om den schijn van ondankbaarheid van de natie te weren zal er een ontwerp van wet werden aangeboden, om hulp te verleenen aan de oude gedienden uit de tijden der republiek en het keizerrijk.

De toestand van finantien, handel en landbouw is vrij gelukkig. De inkomsten zullen de uitgaven dekken, de algemeene nijverheid verontrust zich niet te zeer over de gebeurtenissen die het volgend jaar kan medebrengen. — Justitie en onderwijs zijn in goeden toestand. — Het leger zal op 365,130 mannen en 83,400 paarden worden teruggebragt, terwijl de zeedienst de bijzondere aandacht van de regering gaande houdt. — De betrekking met de vreemde mogendheden is op vriendschappelijken voet. Zonder de belangen van Frankrijk voorbij te zien, mag men zich niet te zeer mengen in de hervorming, die Duitschland, na den storm van voorleden jaar, in zijnen innerlijken toestand voorbereidt.

De meening der regering blijft altijd, de orde te handhaven; maar om elk voorwendsel van agitatie aan de volksleiders te ontnemen, meent men de afschaffing der wet van 31 Mei noodzakelijk. Geenszins zijn de goede vruchten dier wet te ontkennen. Maar door dezelve is toch aan 3 millioen kiezers een regt ontnomen, dat zij op hoogen prijs stellen. De wet van 31 Mei is vooral ongunstig voor de keuze van den president der republiek, daar de beperking in het stemregt het moeijelijk maakt, dat eenig candidaat de gevorderde 2 millioen stemmen verkrijge. Bovenal echter vereischen de groote belangen van het Vaderland, dat men terugkome van het beginsel, dat bij de wet van 31 Mei is voorgezet. Door die wet af te schaffen ontneemt men aan den burgeroorlog zijne banier, aan de oppositie haar laatste argument; men brengt er Frankrijk in de mogelijkheid door, om deszelfs instellingen op vaste grondslagen te vestigen.

De minister leest hierop het ontwerp voor, waarbij de wet van 31 Mei wordt ingetrokken, en vraagt, dat de vergadering de dadelijke behandeling van hetzelve aanneme.

De uitslag van de levendige dien ten gevolge ontstane debatten, doet reeds zien hoe de meerderheid in hare meening omtrent de wet van 31 Mei is veranderd, en maakt zelfs de geheele afschaffing der wet niet gansch onwaarschijnlijk, ofschoon de stemming ook al eene nederlaag mag heeten voor de regering.

— De op dit oogenblik in Frankrijk erkende godsdiensten, die namelijk, waarvan de bezoldiging der leeraars door den Staat wordt gedragen, zijn de Roomsch-Katholieke, de Protestantsche en Israelitische gezindten. Deze zijn op eene officiële wijze georganiseerd en staan, wat hare administratiën betreft, onder beheer van het ministerie van eeredienaten.

De Protestantsche door den Staat erkende kerken verdeelen zich in *a*) de eigenlijk Hervormde; en *b*) de Luthersche.

a. De Hervormde gezindheid telt op dit oogenblik 127 kerken, waarvan, de dienst wordt waargenomen door 507 predikanten.

b. De Luthersche telt 45 kerken waargenomen door 249 predikanten.

Er zijn twee faculteiten voor theologie; de eene te Montauban, meer bepaaldelijk voor de Hervormden, de andere te Straatsburg voor beider gezindheden.

Iedere faculteit bezit een seminarium. Dat van Straatsburg wordt onderhouden door oude Protestantsche instellingen; dat van Montauban door den Staat. Het gouvernement betaalt te Montauban 16 beurzen van 400 fr. en 28 halve dito van 200 fr.

Te Straatsburg mede 16 beurzen; waarvan 4 voor de Hervormden, 12 voor de Lutherschen, en 32 halve beurzen, waarvan 8 voor de Hervormden en 24 voor de Lutherschen.

De Protestantsche bevolking telt in Frankrijk 1,500,000 zielen. [illegible]

het geheele rijk verspreid, is zij voornamelijk vereenigd in de departementen Gard, Lorèze, Bas- en Haut-Rhin.

De bezoldiging der predikanten is van 3000, 2000, 1800 en 1500 fr.

's GRAVENHAGE, den 9 November.

Den 31 October ll. beviel H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen, te Stockholm, van eene dochter, beiden zijn zeer welvarende.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag ll. heeft het nieuw benoemde lid, de heer *Blaupot ten Cate*, de bij de Grondwet gevorderde eeden en verklaringen afgelegd en daarna zitting genomen. Bij de Kamer zijn ingekomen twee wets-ontwerpen tot het verleenen van het Nederlanderschap en een wets-ontwerp omtrent de uitgifte van muntbiljetten onder verband van schatkistbiljetten. Door den commies-griffier der Kamer, den heer mr. *A. Uyttenhooven*, is schriftelijk kennis gegeven van zijne benoeming tot eene andere betrekking. Door de Kamer is aan den commies-griffier, op het door hem gedaan verzoek, zijn ontslag toegestaan, onder dankbetuiging voor de door hem met ijver bewezen diensten.

Door de commissie van rapporteurs is verslag uitgebragt: 1°. omtrent het wets-ontwerp tot aanvulling van het IVde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1851; 2°. omtrent dat betreffende dadingen wegens kapitalen ten laste van groote wegen in Limburg; 3°. omtrent dat tot vaststelling van het Iste hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1852. De beraadslagingen over beide eerste wets ontwerpen zullen plaats hebben op Woensdag den 12 November, terwijl voor de beraadslaging over het laatste ontwerp nader een dag bepaald zal worden.

Daarna heeft de beraadslaging plaats gehad over het voorstel van den heer *van Eck*, betrekkelijk de inrigting van het *Bijblad der Nederlandsche Staats-courant*, welk voorstel met 32 tegen 19 stemmen is *aangenomen*.

In de zitting van Vrijdag ll. is ingekomen een ontwerp van wet, regelende de ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1852. Wijders is ontvangen eene missive van den minister van binnenl. zaken, daarbij afschrift inzendende van de uitgewisselde verklaringen en het reglement, houdende bepalingen met Belgie voor het aftappen der rivieren en kanalen, waarbij de scheepvaart van de beide landen belang heeft. Dit stuk is in handen gesteld eener commissie van vijf leden, zijnde de heeren: *Zijlker*, *Sloet*, *van Hoëvell*, *Bachiene* en *Storm*.

Voorts zijn ingekomen verscheidene adressen van personen, welke voor de betrekking van commies-griffier dezer Kamer verzoeken in aanmerking te komen. De adressanten zijn: mr. *P. C. Visser*, mr. *J. H. van Wickevoort Crommelin* en mr. *I. J. Beaujon*, advocaten bij den Hoogen Raad; *M. Vas Dias*, verslaggever van de handelingen der Kamer; *H. J. Bool*, *A. J. Ising*, *C. A. Steger* en *M. J. Lastdrager*, stenographen bij de Kamers; mr. *J. M. Piepers* en mr. *J. R. M. de Graaf*, advocaten, en *van Kempen*, luitenant der cavalerie op non-activiteit. — Alle deze personen zullen op de daartoe bestemde lijst worden geplaatst. Vermits reeds bij de beraadslagingen over de begrooting behoefte bestaat aan de vervulling van de opengevallen betrekking, is de verkiezing van den commies-griffier bepaald op Vrijdag den 14 November.

Tot rapporteurs over het wets-ontwerp betrekkelijk de ministeriële verantwoordelijkheid, zijn benoemd de heeren: *van der Veen*, *van Dam*, *van der Linden*, *Schooneveld* en *Groen*.

Tot rapporteurs over de wijziging van hoofdstuk III der begrooting van 1851, de heeren: *van Goltstein*, *Storm*, *Bachiene*, *Sloet* en *Groen*.

De verslagen der commissien van rapporteurs over hoofdstuk III en IV der staatsbegrooting van 1852 zijn gereed. — De dag der discussie over de staatsbegrooting is bepaald op Maandag 17 November a. s.

Vervolgens zijn door de commissie voor de verzoekschriften verslagen uitgebragt op verscheidene in hare handen gestelde adressen. — Daarna is de Kamer gescheiden.

— Volgens de memorie van toelichting gevoegd bij het wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk III der staatsbegrooting over 1851, wordt voorgesteld om het artikel onvoorziene uitgaven te vermeerderen met *f* 12,000, en zulks wegens de meerdere behoeften dan waarop is kunnen gerekend worden, als: door de weder-vervulling der opengevallen missie te Londen *f* 1664,08; de buitengewone zending naar Dresden *f* 4702,80; de bijdragen in de buitengewone behoeften van den Bond *f* 2800, en die uitgaven welke gedurende den verderen loop van het jaar nog kunnen opkomen. De Regering geeft echter te kennen, dat tengevolge besparingen op de tractementen en bezoldigingen van het personeel der gezantschappen en op de wachtgelden, het eindcijfer van het hoofdstuk geene verhooging vordert.

UTRECHT, den 6 November.

Op heden heeft het Hoog Militair Geregtshof uitspraak gedaan in de zaak van *Ch. L. Steylaars*. Hetzelve heeft hem, met vernietiging van het vonnis van den krijgsraad in Friesland, vrijgesproken van de beschuldiging van *bedriegelijke opligting*, doch met toepassing van art. 375 van den Code Pénal en 24 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande, schuldig verklaard aan het bezigen van *beleedigende uitdrukkingen die geenerlei te lastlegging van eene bepaalde en omschrevene daad, maar van eene aangeduide ondeugd behelzen, geplaatst in gedrukte en ongedrukte geschriften*, *in het openbaar verspreid*, en te dier zake veroordeeld tot ééne maand militaire detentie ter vervanging van geldboete.

LEEUWARDEN, den 10 November.

Wij vernemen dat binnen kort in den Schouwburg alhier door onzen stadgenoot *B. van Weenen van Noord*, eene groote voorstelling in zijne kunstliefhebberij, de goochelkunst, zal worden gegeven. Wij herinneren ons met genoegen hetgene wij daarvan tot hiertoe zagen, zoomede de tevredenheid hem van onderscheidene kunstminnaren bij eene vorige gelegenheid ten deel gevallen, en geloven dan ook, in aanmerking nemende de onvermoeide ijver en vlijt, waardoor een liefhebber het tot zulk eene hoogte heeft mogen brengen, dat wij, zoowel ter ondersteuning als ter aanmoediging, waarop hij de billijkste aanspraak blijkt te hebben, op deze zijne voorstelling de aandacht van het kunstminnend publiek mogen vestigen. Zeker toch is het bewijzen te zullen zien eener bijzondere ontwikkeling in genoemd vak, en het zeldzame dat een liefhebber, alleen door ambitie gedreven, de onderscheidene eigenschappen van eenen *Robin*, eenen *Bosco* en eenen *Frikel* in zich weet te vereenigen, maar ook dat zijn eigen genie gelukkig is in het scheppen van verrassende nieuwigheden. Kortom zijn mechanisch kabinet en zijne bedrevenheid in de kunst zelve, geeft thans zijn werk een geheel nieuwen vorm, en al mag het menig kunstenaar, veelal omdat hij vreemdeling is gelukken de hoog gespannen verwachting te bevredigen, wij stellen ons voor dat onzen liefhebber-stadgenoot, allen die zijne voorstelling zullen bezoeken, een aangenamen avond zal weten te verschaffen, en verwachten dat het billijk oordeel tot de erkenning zal leiden dat geen vreemdeling door navolging de waarde zijner kunstverrigtingen zal verkorten.

— Bij eene dezer dagen in de gemeente het Bildt, plaats gehad hebbende nieuwe stemming voor één lid van den raad, in de plaats van den heer *P. K. Bouma*, die als zoodanig heeft bedankt, heeft niemand de volstrekte meerderheid verkregen en zal er herstemd moeten worden tusschen de heeren *E. P. Brunger*, te Vrouwen-Parochie, op wien 59 en *D. A. Lont*, te St. Anna-Parochie, op welken 55 van de 127 stemmen zijn uitgebragt.

— Jongens en meisjes van twaalf jaren en daarboven, zijn thans te Surhuisterveen, in de gelegenheid, om benevens het akkerwerk en andere bezigheden nog een nuttig handwerk te kunnen aanleeren. In 't vorige jaar, rigtte men daar, gelijk bekend is, eene *russchen-matten-weefschool* op, en konde het locaal toen slechts tien weefstellen bevatten, thans is het ingerigt voor twintig. Belangrijk mag men het noemen, dat de behoeftigen geheel vrijwillig komen, om te vragen naar onderwijs in dat vak. Voor ettelijke weken was reeds het te plaatsen getal op eene lijst ingeschreven; meer dan het dubbele hunkert er naar om ook dat nuttige handwerk te mogen leeren. Velen hebben verzocht om in de plaats van wegblijvende, of om ongehoorzaamheid of andere ondeugden weggezondene leerlingen, te mogen komen en hebben daartoe bereids hunne namen opgegeven. De oudste der leerlingen van den vorigen winter, is geplaatst als onderwijzer in dat vak te Opënde, prov. Groningen. Aan de weefschool te Surhuisterveen is weder dezelfde onderwijzer *H. Struik*, van het Nieuwe Stads Kanaal in Groningen.

De voorraad russchen in verhouding tot het vorige jaar is verzevenvoudigd, de kwaliteit veel beter, inzonderheid wat blankheid en lengte betreft; zoodat van de russchen-matten-weverij in Friesland gezegd mag worden, dat zij in deze Provincie is gevestigd en spoedig, ja nu reeds aanvankelijk, eene belangrijke tegemoetkoming zal zijn in de behoeften der arbeidende en veramde volksklasse in deze streken. Ook te Dragten heeft men eene dergelijke school geopend.

Ieder belangstellende heeft vrijen toegang tot de inrigting te Surhuisterveen, om die in oogenschouw te nemen en tevens, naar wij meenen, de vrijheid bij de commissie, welke met het toezigt over die school is belast, inlichting te vragen.

(Op de heide bij Surhuisterveen zal nu eene *kerk* worden gebouwd, in welke de predikant *K. Hofkamp* den armen aldaar het Evangelium wenscht te verkondigen; och of er ook spoedig een school en eene bekwaam onderwijzer voor de teedere jeugd mogten komen.)

— Uit Metslawier wordt van den 4 dezer gemeld: Mogt reeds ten vorigen jare het nog jeugdige, hier gevestigde Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, het genoegen smaken, eene edelmoedige daad bedreven door den jongeling *Anne Pieters Dijkstra* van Ezumazijl, door de Maatschappij te zien bekroond met eene bronzen medaille — nu was hetzelve een dergelijk genot bereid door de bekrooning eener daad van zelfopofferende menschenliefde, bedreven door *Durk Wessels Lubberts*, turfschipper te Dockumer Nieuwe Zijlen.

Den 20 Aug. jl. viel een knaapje van ongeveer 6 jaren aldaar van de sluisdeuren in de duizeling-wekkende diepte der kolk neder, en scheen reddeloos verloren, toen genoemde *Lubberts*, die reeds meermalen zijne natuurgenooten uit doodsgevaren had gered, met kloeken moed in de diepte nederdaalde en het geluk had den knaap nog levende in de armen zijner ouders terug te brengen. Deze daad die de verbazing wekte, van allen, die er van hoorden en vooral van hen, die met de localiteit der zijlen bekend zijn, werd door ons departement *Oostdongeradeel*, ter kennis van het hoofdbestuur der Maatschappij gebragt, werd waardig gekeurd bekroond te worden met de zilveren medaille, welke spoedig ontvangen, in onze feestelijke vergadering van gisteren avond den kloeken redder zou worden ter hand gesteld. Ondanks het ongunstige weder was de vergadering zeer voltallig, terwijl eene zeer aanzienlijke vrouwenschaar hieraan niet weinig luister bijzette. — Onze hooggeschatte burgemeester jhr. mr. *J. M. van Haersma de With*, daartoe uitgenoodigd door de directie van het departement, had de uitreiking dezer medaille welwillend op zich genomen en deed dit op eene treffende, hoogstgepaste wijze, terwijl een zangkoor tot dat einde geconstitueerd de toespraken van den spreker met toepasselijke gezangen, uitmuntend uitgevoerd, afwisselde. Vrolijk en genoegelijk was verder ons te zamen zijn, 't welk voorzeker de belangstelling in onze vergaderingen bij de leden des departements niet weinig zal verhoogen en anderen het lidmaatschap der maatschappij zal aanprijzen.

— Van Woudsend wordt gemeld:

Onze gemeente werd dezer dagen aangenaam verrast met aanzienlijke geschenken, bestaande in eene fraai bewerkte zilveren schenkkan en dito beker, een nieuw damast tafelkleed met drie servetten en eene nieuwe tafel, tot gebruik bij het Heilig Avondmaal. Zij ontving deze geschenken van twee harer aanzienlijkste leden, ijverige voorstanders onzer openbare Godsvereering. Op uitdrukkelijke begeerte van de edele gevers moesten hunne namen onbekend blijven, en laten wij dien daarom ook achterwege. God, de Hemelsche Vader, die in het verborgen ziet, zegene hunne edele giften, en vervulle de harten der gemeente met ware dankbaarheid aan den Hoogsten Gever aller goede gaven en volmaakte giften, en versterke hen en ons allen meer en meer in het allerheiligst geloof aan den zoendood des Heeren, onder het gebruik van brood en wijn, als onderpanden van Gods vrije ontfermende genade in Christus, Zijnen Zoon. De Heer der gemeente zie in genadig welgevallen op dit offer hunner Christelijke liefde, en geve hun, na hunnen volbragten levensloop, aan te zitten aan de bruiloft des Lams.

— Bij Koninklijk besluit van 4 November 1851, no. 14, is benoemd tot kassier in de bureaux van rentebetaling der nationale schuld, de heer *W. A. Sickler*, voormalig teekenaar bij het kadaster, thans op wachtgeld.

— De minister van marine heeft ter kennisse van alle officieren, ambtenaren en verdere belanghebbenden gebragt, dat alle stukken, requesten, enz., betreffende de zaken der marine, zullen moeten worden ingezonden onder het adres: *Aan het departement van marine*, en bijaldien zij van geheimen inhoud of meer persoonlijk voor hem minister zijn bestemd, ter zijde op het adres zal dienen gesteld te worden het woord »*geheim*" of »*voor den minister*.".

Dezelfde minister heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat door hem telken *Vrijdag*, *des voormiddags ten elf ure*, aan het *lokaal van het departement van marine*, in het *Voorhout* te 's Hage, zullen worden ontvangen diegenen, welke hem in zijne voormelde betrekking verlangen te spreken.

— Men meldt dat de Maatschappij van Weldadigheid, in de afgeloopen drie maanden van meer dan eene zijde, bijzondere bewijzen van hartelijke belangstelling in hare weldadige inrigtingen mogt ondervinden.

Twee menschen vrienden die onbekend wenschen te blijven gaven, de een *f* 1000 en de andere uit Steenwijk *f* 25, terwijl daarenboven van heeren executeuren van het testament van wijlen mejufvrouw *J. M. van Wijck* te Amsterdam, berigt is ontvangen, dat bij uiterste wilsbeschikking aan de Maatschappij een legaat is vermaakt van *f* 500.

De Maatschappij zal later mededeelen, welke uitwerking hare jongste circulaire, waarin zoo dringend hulp werd gevraagd, op den zoo weldadigen zin der Natie heeft gehad.

Bij voortduring ondervinden onze Koloniën veel belangstelling, ook bij den vreemde. Zoo werden zij in dit jaar ook bezocht door de gezanten van Oostenrijk en Spanje, terwijl uit de boodschap, Dingsdag jl. door den President der Fransche republiek aan de wetgevende magt medegedeeld, blijkt, dat onze Kolonien van Weldadigheid uit het oogpunt van landbouw van wege het Fransch gouvernement door zaakkundigen zijn bezocht en daarover door deze een verslag is uitgebragt.

Ook aangaande onzen vlasbouw liet Frankrijk een onderzoek bewerkstelligen.

— Men schrijft uit Zwolle: »Het is met de Overijsselsche kanalisatie reeds zoo verre gevorderd, dat ruim 600 arbeiders daardoor werkende zijn, zoodat het eerste pand van het Overijsselsche kanaal, Zwolle door Dalmsholte tot aan de Regge, veel spoediger zal geëindigd zijn dan men had gedacht. De onteigening is over dat eerste pand geheel afgeloopen en de bedongen prijs op 6 dezer uitbetaald. Het eerste pand zal reeds eene groote verligting geven voor de scheepvaart van Twenthe.

— De tentoonstelling van landbouw, tuinbouw en veeteelt van wege de afdeeling Zwolle, werd den 7 dezer in de hoofdstad van Overijssel gehouden. Er waren 31 koeijen of kalveren, 7 stieren, 9 paarden, 6 varkens, 3 schapen en 8 vaten boter. Vier belangrijke zaaiwerktuigen van wege Zijne Majesteit, en van onderscheidene personen 23 ploegen, grondbooren enz. Er waren 18 soorten van vruchten en 3 kazen, in navolging van Hollandsche, nabij Zwolle gemaakt. Er zijn verschillende prijzen uitgedeeld, o. a. de boter van de zandgronden heeft de keur getroffen. Deze tentoonstelling was een ware feestdag voor de landlieden en zal lang in gehengen blijven."

— De kolonel *Gey van Pittius*, inspecteur der genie, heeft dezer dagen de vestingwerken en rijksgebouwen te Groningen, alsmede de linie van Helpman, in oogenschouw genomen. »Dit in verband gebragt (zegt de *Groninger Courant*) met de belangrijke verbeteringen, dezen zomer aan poorten en bruggen tot stand gebragt, schijnt het voornemen aan te duiden, om Groningen eene geduchte vesting te doen zijn."

— De boekhandelaar *J. A. van Belle* te Rotterdam is vrijgesproken van de aanklagt van nadruk, voortgesproten uit zijne uitgave van eene Fransche uitgave van *van Alphen's kinder-gedichtjes*. Het *Bestuur der Vereeniging tot Bevordering der Belangen van den Boekhandel* heeft, als om den ongunstigen indruk uit te wisschen, die ten opzigte van het copieregt van vele oudere werken door de zeer gemotiveerde vrijspraak van den heer *van Belle*, als hare overtuiging geopenbaard, dat niet te min de heeren *van Terveen en Zoon* wel degelijk wettige eigenaars bleven, wier regten gehandhaafd zouden worden. Deze ongewettigde uitdaging, van onvoorzigtigheid en aanmatiging niet vrij te pleiten, heeft den heer mr. *D. J. M. P. Mulder*, advocaat van den heer *van Belle*, bewogen bij dezen *voor zijne eigene rekening* eene uitgave der gezegde gedichtjes te doen drukken, welke weldra het licht zal zien.

— Het volgende voorval heeft onlangs te Parijs nog al indruk gemaakt. Een joodsch jongeling, neef van een volksvertegenwoordiger, zou in het huwelijk treden met een roomsch meisje. Het meisje hechtte sterk aan eene kerkelijke inzegening des huwelijks en vervoegde zich daartoe bij den pastoor. Deze wendde zich tot den aartsbisschop, om verlof daartoe te bekomen, die op zijne beurt de toestemming te Rome vroeg. De Paus gaf een weigerend bescheid. — Men rigtte zich nu naar een anderen kant, maar met even ongunstig gevolg. De Opper-rabijn kon het niet veroorloven het huwelijk tusschen een jood en eene christin door een joodsch voorganger in te doen zegenen. — De [illegible] aanstaanden sprak hierop zijn ambtgenoot den heer *Coquerel*, protestantsch

[illegible] deze verklaarde, nimmer den zegen te willen weigeren, dien men hem vraagt, hij kon en mogt voor een ieder bidden. Een jood en eene roomsche werden alzoo door een protestant ingezegend!

— Nadat men te New York het plan gevormd had, om aldaar, in navolging van Engeland, eene Nijverheids-tentoonstelling te doen plaats hebben, vernemt men thans dat zich in genoemde stad werkelijk, tot dat doel, eene Maatschappij gevormd heeft, die in Europa zal vertegenwoordigd worden door den heer *Ch. Buschek*, Commissaris van het Keizerlijk Oostenrijksch Gouvernement, en in het vereenigd koningrijk door den heer *Edward Riddle*, Amerikaansch Commissaris bij de tentoonstelling te Londen, welke beide zich tevens met de algemeene directie wel hebben willen belasten. De tentoonstelling zal geopend worden op den 15 April 1852, in een gebouw in het midden der stad, op het punt waar de spoorwegen zich aldaar vereenigen, op te rigten naar het model van dat te Londen.

Gunstig onderscheiden zich sommige bepalingen door deze Maatschappij gemaakt van die, welke op de Londensche Tentoonstelling waren aangenomen, in het belang der inzenders. Zoo toch heeft de Maatschappij vaartuigen van de eerste klasse afgehuurd, om de goederen over te voeren, en neemt zij de vracht-, assurantie-kosten enz. voor hare rekening; terwijl de voorwerpen ook voor hare rekening aan de eigenaars zullen teruggezonden worden, zoodat de inzender niet de minste kosten ten deze heeft. — Thans reeds zijn er schepen gereed, om die voorwerpen uit het gebouw te Londen op te nemen, welke de tentoonstellers dadelijk zouden willen afzenden. Ook zal de verkoopprijs aan elk voorwerp zijn vastgehecht, en zoodra eenig voorwerp verkocht is, zal er den tentoonsteller kennis van gegeven worden. — De goederen moeten op den 1 Maart ter bestemde plaats aanwezig zijn. — Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij bovengenoemde heeren, aan de administratie 43, Clargesstreet Piccadelly, te Londen.

215de STAATS-LOTERIJ.

Vijfde klasse.

1ste Trekk. No. 14085, een prijs van *f* 1500. Nos. 4535 en 6782, ieder een prijs van *f* 1000. No. 19826, een prijs van *f* 25,000.
2de » No. 10091, een prijs van *f* 2500. No. 9139, een prijs van *f* 1000.
3de » Nos. 11491 en 454, ieder een prijs van *f* 1000.
4de » No. 13565, een prijs van *f* 1000.

Aan HH. Medestichters, Leden en Begunstigers van het Ned. Mettraij hier ter stede, alsmede aan allen, die hunne belangstelling in deze instelling nog aan den dag willen leggen, wordt mits dezen kennis gegeven, dat er aanvankelijk gelegenheid bestaat ter plaatsing van twee knapen op bovengenoemde stichting, tegen betaling van tien gulden entrée en zestig gulden jaarlijks. Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij het Bestuur der Afdeeling van het Ned. Mettraij binnen gevestigd.

Leeuwarden, 6 November 1851.

Namens gezegd Bestuur,
F. J. J. VAN EIJSINGA, *Voorz.*
H. L. VINKE, *Secret.*

Bij Brieven van meerderjarig-verklaring door den Hoogen Raad der Nederlanden op den 23 October 1851 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 30 October 1851, no. 17, en geregistreerd te 's Gravenhage den 3 November 1851, zijn aan JOHANNES POTTINGA Sz., wonende te Harlingen, gegeven al de regten bij de wet aan meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan het voorschrift in art. 486 van gemeld Wetboek vervat.

's Gravenhage, den 5 November 1851.

A. F. DE BAS,
Procureur bij den Hoogen Raad voornoemd.

*** Ondertrouwd:

Joure, den 2 November 1851.

REINDER W. MEIJER, *van Oudeschouw*, en
BERBER L. CATH.

SIJMEN L. CATH, en
MAAIKE W. ALEVA.

Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Getrouwd:

Harlingen, den 5 November 1851.

K. WIARDA, en
A. ALTA.

Eenige kennisgeving.

*** Door Gods goedheid verloste mijne geliefde Echtgenoote JANKE S. KEVERLING, heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

Joure, den 6 November 1851. PIETER TUIJNINGA.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens voor bijzondere aan hen gerigte kennisgeving aan te nemen.

*** Heden morgen ten zes ure is vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER bevallen, P. M. EEKMA, geliefde Echtgenoot van

Sneek, 7 November 1851. Mr. B. S. STIENSTRA.

*** Bevallen van een' ZOON B. HESSELINK, geb. HESSELINK.

Groningen, den 8 November 1851.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER CATHARINA DE BOER, geliefde Echtgenoot van

Heerenveen, den 9 November 1851. H. TUIJMELAAR.

*** Heden is overleden tot groote droefheid van zeer naauwe Betrekking en Broeders en Zusters, onze veel belovende jongste Broeder ANNE, oud ruim 26 jaren.

Oosterhoule, den 30 October 1851. BERNARDUS SIETZES HOLTROP.

*** Na eene kortstondige ongesteldheid overleed heden, tot mijne diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoot GRIETJE BRUINSMA, in den ouderdom van bijna 81 jaren.

Leeuwarden, den 1 November 1851. C. P. BLEEKER.

Eenige bijzondere en algemeene kennisgeving.

MIDWOLDE (*in 't Oldambt*), den 7 November 1851. Heden overleed zeer zacht, na een langzaam verval van krachten, mijne geliefde Echtgenoote I. O. BOSGRA, in den ouderdom van ruim 36 jaren.

Eenige kennisgeving. O. DE LEEUW Oz.

*** Heden overleed in den hoogen ouderdom van ruim 85 jaren, onze waarde Moeder REMINA JANS SMITH; dienende deze tevens voor kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Balk, den 8 November 1851.

J. D. MOLANUS, *gep. Officier.*
G. D. MOLANUS, *Rijks-Ontvanger.*

*** Zeer gevoelig heeft de Heer mijn hart gewond. Den 7 dezer, des avonds bijna zeven uur, overleed mijn geliefde Zoon ARJEN CORNELIS VISSER, aan eene hevige zinkingziekte van 7 dagen, in den nog krachtvollen leeftijd van bijna 33 jaren, en nog was het einde niet.

Heden avond ontviel mij ook mijne geliefde Echtgenoot CORNELIS IJKES VISSER, in leven Grofsmid alhier.

Eene beroerte gevolgd op een langzaam verval van krachten maakte een einde aan zijn altijd werkzaam leven.

Hij bereikte den gezegenden ouderdom van 74 jaren en bijna 10 maanden, waarvan ik 45 jaren met hem in eenen genoegelijken echt mogt vereenigd zijn.

De Heere geve mij kracht om in dezen eerbiedig te betuigen: Uwen wille geschiede.

Heeg, den 8 November 1851.

SIJKE A. JAARSMA,
Wed. CORNELIS IJ. VISSER.
Mede uit naam mijner Kinderen en Behuwdkinderen.

*** Heden morgen heeft het den Alleen Wijzen en Vrijmagtigen God behaagd, [illegible] dood van onze zijde weg te rukken, onze tedergeliefde Vader DIRK [illegible] BIJK, in den ouderdom van 67 jaren en ruim 6 maanden.

[illegible] valt ons dit verlies, doch wenschen met stille onderwerping [illegible] in den wil van Hem, die niet antwoordt van Zijne daden en in het [illegible] van eene zalige standsverwisseling.

[illegible] den 9 November 1851. *Uit naam der kinderen en Behuwdkinderen.*
[illegible] tot kennisgeving aan Familie en Bekenden.

St. JACOBI-PAROCHIE, den 9 November 1851. Heden morgen overleed, [illegible] het onverwachtst, aan de Croup, ons innig geliefd Zoontje DOEKELE, den leeftijd van 4 jaren nog niet bereikt hebbende. God sterke ons, om zoodanig verlies met christelijke gelatenheid te verduren.

F. H. v. D. MEULEN.
A. D. ALBERTSMA.

Eenige kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 4den tot en met den 10 November 1851 aangegeven: 15 Geboren, 5 Overleden, 5 paren Gehuwd.

Opgave der Prijs en Aanvoer van ***BOTER*** en ***KAAS***, den 7 November 1851, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, *f* 38,00. AANVOER, 718/4 206/8 85/16 vaten.
KAAS, - 15,50 à *f* 18,00. » 7365 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 8 November 1851.

NEDERLAND.

Werk. Schuld	2½ pCt.	57⅜	57 3/16	57 3/16
Dito dito. ..	3 »	66¾		
Dito dito ...	4 »	88¼	88½	88½
Amort.-Synd.	3½ »	87¼		
Handel-Maats.......		108		

FRANKRIJK.

Obligatien....	3 pCt.	51⅛

RUSLAND.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	103⅞	104
dito dito 1828/1829	5 »	102¼	
Dito bij dito..	4 »	87⅜	
Geldl. te Londen	4½ »	99 7/16	99½

SPANJE.

Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	15⅛		
» » v. 510 £	5 »	15⅛	15¼	15⅛
» onb. Stukk.	5 »	15 3/16	15¼	
»	3 »	28½		
» Binnenl. à 6/m	3 »	34¼	34 3/16	34½
Ardoin Coupon		7 11/16	7¾	
Passive...............				

OOSTENRIJK.

Metaliek.......	5 pCt.	68¾	69⅛	
» (nieuwe)	5 »	76	76 3/16	76 5/16
» »	2½ »	35⅜	36⅛	

PORTUGAL.

Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	33¾
»	4 »	33⅛

Weenerb. bij Goll en Co. 4 pCt. 57; N. Loten v. 250 fl. 289; Mex. 23¼; ⅜, ¼; Venez. 3 pCt. 34¼, ⅜, ¼.

In onze binnenl. fondsen was heden weinig handel of variatie. In Spaansche was insgelijks geene noemenswaardige variatie; hoezeer de omzet in Ardoins nog al eenige levendigheid vertoonde. Ondanks de hooger afkomende wisselkoersen van Weenen van gisteren, waren alle soorten van Oostenrijksche wederom zeer gewild, en werden bij partijen, tot verbeterde prijzen, gretig van de markt genomen. Van Zuid-Amerik. waren Venezuela flaauwer. Van de overige vreemde effecten valt niets bijzonders te vermelden.

Zondag den 9 November.

Ardoins à 510 £ 15 3/16, ¼. Binnenl. 3 pCt. 34 3/16. Passive 5 1/16, ⅛. Metaliek 5 pCts. 68, ⅛. Dito Nieuwe 75¾, ⅞. Fransche 3 pCts. 51 3/16. Mexik. 23⅜, ½, 9/16. Origin. Amerik. Bank-Actien 2 3/16, ¼.

Oostenr. waren bij eenige affaire, op de aanhoudende hooger afkomende Wisselkoersen van Weenen, tot verlaagde koersen aangeboden.

In Mexik. was tot verbeterde prijzen de omzet zeer geanimeerd.

Tot de overige genoteerde fondsen was de handel van weinig beteekenis.

Prijzen van Coupons en losbare Obligatien.

Metaliek *f* 23,10. Div. in £ St. *f* 11,77½. Fransche *f* 56. Belgische *f* 56⅛. Pruisische *f* 34⅝. Hamb. Russ. *f* 36⅛. Russ. in Z. R. *f* 36⅝. Pools. in *Fl.* *f* 27¼. Stukken à *f* 10 per Stuk *f* 9,65 à *f* 9,75.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN GAASTERLAND, roepen bijeen de Hervormde Floreenpligtigen van het dorp *Wijckel*, op Donderdag den 13 November 1851, 's morgens 11 uur, in de Kerk der Hervormden aldaar, ten einde:

1. Vast te stellen de begrooting der Kerkvoogdij voor de dienst van 1852.
2. Te benoemen eene Commissie ter opneming der rekening dier Kerkvoogdij over 1850.

Balk, den 22 October 1851.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. R. G. v. SWINDEREN.
Van wege Dezelven,
W. J. HEMSING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DANTUMADEEL, convoceren bij deze, ten verzoeke van Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe *Birdaard*, op Dingsdag den 25 November 1851, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk aldaar, ten einde kennis te nemen van den inhoud van een Besluit van het Provinciaal Collegie van Toezigt over de Kerkelijke Administratie bij de Hervormden in Friesland van den 9 October jl, La. J., betrekkelijk de door genoemde floreenpligtigen vastgestelde Staat van Begrooting der Kerkelijke Administratie en Omslag over de florenen van de Hervormden, dienst 1851, en zoo mogelijk overeenkomstig dat Besluit, in die stukken, het vereischte redres aan te brengen.

Rinsumageest, den 5 November 1851.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN SIJTZAMA.
Ter ordonnantie van Dezelven,
G. JONGSMA.

BOEREN-BOELGOED TE *HIJLAARD*. — De Notaris P. BOLTJES, te Grouw zal, op Maandag den 17 November 1851, des morgens ten 9 ure, ten huize van de Weduwe *Wiltje P. de Jong*, Landbouwersche onder Hijlaard, bij boelgoed tegen gereede betaling verkoopen:

Een best en gezond BESLAG VEE, bestaande uit: 18 melke-, kalve- en vare Koeijen, 1 Bul, 6 Rieren, 5 Kalvers, 1 bruin Paard, 1 enter bruin Merriepaard, 12 vette Schapen, 3 melke Dito, 15 Lammeren, 2 Varkens; voorts BOERENREEUW, als: 2 Hooiwagens, 1 Chais, 2 Aardkarren, 1 Karne, 1 koperen Kaasketel, 30 houten Aden, 8 koperen Emmers, 1 Boterzad, Kaaspers met Steen, 2 Brokaden, 1 Kret, 9 houten Emmers, 1 Slijpsteen, Schaal met Evenaar en Gewigten, Melkvaten, Tobben, Grijpen, Zeissen, Jukken, Harken, Vorken en Koedekken, en verder ongeveer 30 koesëten best gewonnen hooglandsch Hooi, eene partij Stroo en MEUBELEN en HUISGERADEN, als: 1 Kabinet, 1 Spinde, Pulpitum, Klok, Hoekspinde, diverse Stoelen, Tafels, 2 Bedden met toebehooren, Koper-, Tin-, IJzer-, Glas- en Aardewerk. Zullende ten dage des boelgoeds geen Disschen worden toegelaten.

BOEREN-BOELGOED TE *WARTENA*. — De Notaris P. BOLTJES, te Grouw, zal, op Donderdag den 20 November 1851, des morgens ten 9 ure, ten huize van *Sijberen Feenstra*, Landbouwer te Wartena, bij boelgoed, tegen gereede betaling verkoopen:

Een best BOERENREEUW en BESLAG, bestaande hoofdzakelijk in: 11 melke- en kalve Koeijen, 1 vare Dito, 3 Kalveren, alles gezond, 1 Karne met koperen hoep, 4 dito Emmers, 1 Handketel, 20 houten Aden, en voorts op 6 maanden crediet, tegen voldoende borgstelling, ongeveer 15 koesëten best gewonnen HOOI, en verders alle zoodanige goederen als meer te voorschijn zullen worden gebragt; terwijl op nader te bepalen tijd zal worden verhuurd: De Zathe en Landen thans bij *S. G. Feenstra*, in gebruik, groot ongeveer 14 bunder 60 roede.

MR. A. VAN SLOOTEN, Notaris te Dokkum, zal publiek, tegen genot van strijk- en verhooggelden, op Donderdagen den 20 November en 4 December aanstaande, telkens des avonds om 7 uur, ten huize van *Jan Jonker*, in de Herberg Benthem, te Dokkum, verkoopen:

Eene welingerigte en bij uitstek ter nering staande KOOPMANS HUIZINGE, voorzien van eenen ruimen Winkel en verscheidene Vertrekken, Zolders en verdere gerijfelijkheden, staande en gelegen op de Breedstraat te Dokkum, in wijk A, no. 24, ten Kadaster bekend gemeente Dokkum, sectie A, nummer 198, groot één roede vijf en dertig el; breeder bij Billetten omschreven; in eigendom toebehoorende aan de Weduwe *Siphe Halbetsma* en thans bij den Koopman *G. Bekker* als huurder in gebruik; den 12 Mei 1852 te aanvaarden.

DE Griffier HEEP, te Holwerd, zal, door het ministerie van den Notaris B. IJPMA, aldaar, publiek, bij strijkgeld aan den meestbiedenden presenteren te verkoopen:

Eene hechte en sterke, deftige BURGER HUIZINGE en ERVE cum annexis, op het aangenaamste van- en midden in het dorp Holwerd; laatstelijk bij wijlen *Tjitje F. Faber* bewoond geweest; 14 dagen na de toewijzing vrij te aanvaarden.

Wie gading maken komen op Maandag den 17 November 1851, des avonds ten 5 ure, in de Herberg het *Groene Paard* te Holwerd; alwaar middelerwijl de Conditien te vernemen ten Kantore van den voornoemden Notaris en Griffier.

De Notarissen C. J. JORRITSMA en A. HAAGSMA, te Sneek, zullen, publiek verkoopen:

1. Eene hechte en ruime HUIZINGE, met groot ERF, beste GRAANZOLDERS en BERGPLAATSEN, waarin onheugelijke jaren eene zeer beklante Bakkerij is uitgeoefend, staande en gelegen aan den Cingel te Sneek; in huur bij *J. Feenema*.
2. Eene prompte HUIZINGE en ERF, naast het vorige; in huur bij *W. Cuperus* voor *f* 140 's jaars.
3. Eene WINKEL-HUIZINGE c. a., tusschen de Zijlen te Sneek; in gebruik bij *G. J. Kool* voor *f* 100.
4. Een hecht GRAANPAKHUIS met drie propere WOONKAMERS, zich strekkende van de Perkhaven tot den Stadswal aldaar, verhuurd aan onderscheidenen, te zamen voor *f* 143,70 's jaars, en
5. Eene groote WOONKAMER c. a., staande aan de voormalige Koemarkt op den hoek van de Wijnkanstraat te Sneek; bewoond door *Jan Radsma*, doende *f* 30 huur.

Alles 12 Mei 1852 te aanvaarden.

Wie gading maakt kome Woensdag den 12 November a. s., bij de provisionele toewijzing, 's avonds 7 uur, ten huize van den Societeithouder *Heslinga*, te Sneek.

Verkoop te Sneek.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal, ten verzoeke van Mr. VERWEIJ, Procureur, finaal verkoopen:

1. Eene hechte KOOPMANS HUIZINGE en PAKHUIS c. a., waarin eene Touwslagers-Affaire wordt uitgeoefend, staande aan den Cingel op den hoek van de Kleine Palen te Sneek; bewoond door *Bonne J. Wielinga c. s.*; beschreven op *f* 1405.
2. Eene uitgestrekte LIJNBAAN, met ruime Bergplaatsen, staande en gelegen aan den Stadswal nabij het Hooiblok te Sneek, waarop kan geslagen worden Touw van 100 vademen; in huur bij den Heer *A. S. van Lankhorst*; waarvoor geboden is *f* 600.
3. Eene prompte HUIZINGE c. a., aan het Kleinzand bij den Stadswal aldaar; in huur bij *Johs. Endstra*; staande op *f* 927.
4. De HELFT in een VEERSCHIP met deszelfs TOEBEHOOREN en in het octrooi om te varen in het veer van Sneek op de Joure en het Heerenveen vice versa; in huur bij *R. Bakker*; staande op *f* 1003, en
5. Een ruim KOFFIJHUIS met BERGPLAATS, staande in de Brouwers- of Barre Wijbessteeg, te Sneek; in gebruik bij den eigenaar *A. Brouwer*; beschreven op *f* 677.

Wie gading maakt kome op Woensdag den 19 November a. s., 's avonds 7 uur, ten huize van *W. M. de Boer*, Kastelein buiten de voormalige Noorderpoort te Sneek.

Boelgoed onder Aalzum.

Mr. J. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, bij boelgoed, de posten boven *f* 20, op 6 maanden crediet, tegen solide borgstelling, en overigens à contant, presenteren te verkoopen:

a. BOERENREEUW en BESLAG, hoofdzakelijk bestaande in: 7 melke- en vare Koeijen, 1 Weidkoe, 5 Hokkelingen, 5 Kalvers, 1 Bul, 6 Paarden, waaronder 1 driejarige Ruin, 3 melke Schapen, 3 Lammeren, 2 Varkens, waaronder 1 Gemest, 6 Hennen en 1 Haan, 20 Eenden, 3 Wagens, 3 Karren, 2 Ploegen, 7 Eggen, 1 Wijnne, 2 Chaisen, 1 Phaëton, 1 Landrol, 1 Roepel, 2 Ladders, 1 Kret, 4 koperen Emmers, 2 koperen Ketels, 1 Karn met koperen hoep, 5 Melkentijnen, 4 ijzeren Potten, enz. enz.

b. PRODUCTEN enz., als: ruim 5 bunder (14 pondm.) Haver, circa 1½ bunder (4 pondm.) Klaverhooi, eene partij ongedorschte Garst en Weit, circa 2 bunder (5 pondm.) Boonen, ongeveer 45 voer best hooglandsch Hooi, eene groote quantiteit Garst- en Weitstroo, een partijtje Aardappelen, dito Turf, enz., en

c. MEUBELEN en HUISGERADEN, GOUD en ZILVER, enz., als: 1 Kabinet, 2 Klokken, 3 Bedden met toebehooren, 1 Kastje, 1 zilveren Brandewijnskop, 3 zilveren Lepels, 1 dito Theelepel, 1 Bijbel met zilveren Beslag, Schilderijen, Stoelen, Tafels, Spiegels, Koper-, Tin-, IJzer- en Aardewerk, enz. enz.

Wie gading maakt kome Donderdag den 13 November 1851, des voormiddags precies om 9 uur, ten sterfhuize van *Iebe Franses Miedema*, in leven Landbouwer onder Aalzum.

Boelgoed te Nijehaske.

De Notaris A. BINNERTS, te Heerenveen, zal, op *Vrijdag* den 14 November 1851, des voormiddags te 9 ure, ten sterfhuize van *Jan Jans Post*, in leven Boer te Nijehaske bij Heerenveen, bij boelgoed, de posten boven *f* 10 tegen voldoende borgstelling op 6 maanden crediet, presenteren te verkoopen:

Een best gesond BESLAG VEE, bestaande in: 16 melke- en kalve Koeijen, 3 Hokkelingen, 4 Kalvers, 1 Zuig, 4 Schapen, 1 bruin vos Merriepaard, 21 koesêten best Hooi; voorts BOERENGEREEDSCHAPPEN, als: 2 Wagens, 1 Karn met koperen hoep, 1 groote koperen Kaasketel met Treeft, 5 koperen Emmers, 7 houten Emmers, 14 Melktobbetjes, 5 Melkvaten, 2 Kruiwagens, 1 Koekmolen en eindelijk Harken, Vorken, Grijpen, Slothekkels en hetgeen meer tot eene complete Boerderij behoort.

De Notaris A. A. LAND, te Franeker, zal, mede ten verzoeke van den Heer Mr. G. SCHOT, Notaris aldaar, op Maandag den 17 November 1851, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Jan de Jager*, te Franeker, tegen genot van strijk- en verhooggeld, provisioneel verkoopen:

1. 2 bunder 84 roede 10 el WEIDLAND, aan het Miedumer voetpad, onder Franeker, Kad. bekend D, no. 487.
2. 1 bunder 28 roede 20 el BOUWLAND, onder Franeker, Kad. B, no. 141.
3. 42 roede 20 el BOUWLAND, aldaar, Kad. B, no. 38.
4. 1 bunder 43 roede 80 el BOUWLAND, aan het Sexbierumer voetpad, aldaar, Kad. B. nos. 123 en 126.
5. Eene WINKELHUIZINGE en ERF, op de Voorstraat te Franeker, no. 81, Kad. A, no. 842, voorzien van vele gerijfelijkheden, en een best Intrek.
6. Een HUIS en ERF met SCHUUR, KOE-, PAARDENSTALLINGEN en LIJTSHUIS, in het Kaatsveld te Franeker, K. V. no. 8, Kad. C, no. 597.
7. Een HUIS en ERF, op de Voorstraat te Franeker, no. 58, Kad. A. no. 900, voorzien van vele gerijfelijkheden.

Alles breeder bij Billetten omschreven.

De Notaris A. A. LAND, te Franeker, zal, op Maandag den 17 November 1851, 's namiddags ten 2 ure, ten huize van *J. de Jager*, te Franeker, tegen genot van strijk- en verhooggeld, provisioneel verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en ERF, op de Groenmarkt te Franeker, no. 14, kad. bekend sectie A, no. 891, groot 1 roede 90 el.
2. Een HUIS en ERF, op het Kerkhof te Franeker, no. 14*a*, kad. bekend A, nos. 892 en 893, groot 40 el.

Breeder bij billetten omschreven.

Bij geslotene briefjes te huur, voor den tijd van 5 jaren,
INGAANDE SINT PETRI EN 12 MEI 1852:

Eene vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIS, SCHUUR c. a., staande en gelegen in den Grooten Noordwolder Veenpolder te Kolderwolde, groot p. m. 45 bunder, Weid- en Hooiland; thans in huur en gebruik bij *G. G. Wierda*.

De Condition liggen ter inzage bij de Heeren T. MEINESZ, te Balk, en A. MEINESZ, te Heerenveen; zullende de briefjes vóór of op den 25 November 1851 franco moeten worden ingeleverd bij den Heer T. MEINESZ, voornoemd.

Uit de hand te huur:

Eene HEEREN HUIZINGE met TUIN, staande op het best van de Gebuurte te Kollum, laatst bewoond geweest door Mr. *J. J. Bolman*, aldaar.

Te aanvaarden dadelijk, of met 12 Mei 1852.

Inlichtingen te bekomen ten huize van den Heer H. KLUGKIST HESSE en ten Kantore van den Notaris ANDREÆ, te Kollum.

De Ondergeteekende maakt aan het Friesche Publiek bekend, dat hij in Friesland is geariveerd met eene goede partij WELGEKWEEKTE JONGE BOOMEN, als: Appel- en Peereboomen, IJpen- en Populier-boomen, Heesters en meer andere soorten; zijnde voornemens om Dingsdag te Sneek, Woensdag te Harlingen en Vrijdag te Leeuwarden de Markten met dezelve te bezoeken.

Zich minzaam aanbevelende, belooft hij eene goede en civiele behandeling.

A. EVELEENS, *Boomkweeker te Aalsmeer.*

Uithoofde van eenen vergevorderden leeftijd, wordt in eene der ... Provincie, eene sedert eene lange reeks van jaren bestaande, ... king zijnde FABRIEK- en HANDELZAAK ter OVERNEMING ... welke een dagelijks en steeds voortdurend debiet oplevert, en ... breiding en vermeerdering vatbaar is. De hierop reflecteerenden, ... deswegens met eigenhandige brieven *franco onder P.* vervoegen vóór ... cember e. k., bij A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*.

WORDT OP HYPOTHEEK GEVRAAGD: Eene SOM ... tegen een intrest à 4½ pCt. — Nadere inlichtingen te ... A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*. Brieven *franco*.

Conversie der Spaansche Schuld.

De Ondergeteekende belast zich met het opzenden der SPAANSCHE ... TIEN en COUPONS, ter verwisseling in NIEUWE STUKKEN.

Dokkum, 5 November 1851. P. A. v. GELDER.

Lessen in het Schoon-schrijven.

Voor hen, die nog eene slechte hand schrijven, bestaat er bij den Ondergeteekende gelegenheid, om in 20 Lessen eene schoone en vlugge hand te krijgen.

Bij de gewone WINTER-ZANGLESSEN, welke reeds begonnen zijn, ... nog eenige Leerlingen geplaatst worden.

Harlingen, den 7 November 1851. M. J. RINGNALDA.

Roode-, Witte- en Zwarte Besse-Wijnen,

puike kwaliteit, zijn weder even als vroegere jaren te bekomen bij J. F. P... NEBAKKER, te Enkhuisen. De aanvragen om monsters en prijs-opgaven worden ten spoedigsten verzocht, om de afzending voor den winter te kunnen doen plaats hebben.

De Ondergeteekende heeft de eer de Dames te berigten, dat zij de MODELLEN van HOEDEN en MUTSEN heeft ontvangen.

Sneek, den 8 November 1851. N. D. SCHAAP.

VERHUISD.

De BOEKBINDER *H. LENSING COLLARD*, te Leeuwarden, is VERHUISD naar de Korfmakersstraat, letter B, no. 33. Hij beveelt zich voortdurend aan tot het inbinden van Boeken in alle soorten van Banden. Schrijfboeken, zoo wel kleine als groote, die zeer sterk zijn en gemakkelijk en goed openvallen, worden door hem gebonden. Ook het inbinden van Akten, Minuten enz. voor Gemeente-besturen, Kantongeregten, Notarissen enz. wordt door hem verrigt, met inachtneming van de grootste naauwkeurigheid en orde; verders het maken van Portefeuilles, het opplakken van Kaarten, het maken van Kartonwerk, Schilderijtjes en hetgeen verder tot dit vak behoort.

Buitengewone hoedanigheid der Zalf en Pillen van HOLLOWAY,

TOT HET GENEZEN VAN OUDE WONDEN EN VERZWERINGEN.

Vier jaren geleden, kreeg *Thomas Watkins*, katoenspinner te Manchester eene zware wonde aan den arm door een slag van een der werktuigen van het fabriek. Gedurende een geruimen tijd was hij onder de behandeling der geneesheeren van het ziekenhuis, welke allen van gevoelen waren dat niets dan het afzetten van den arm, het leven des lijders kon behouden, en daar hij deze bewerking niet wilde ondergaan werd hij voor ongeneesbaar verklaard. Toen raadden hem zijne vrienden aan, een dosis Pillen en Zalf van *Holloway* te koopen, welke na weinig weken tijds de wond deden genezen, en den zieke na een zoo langdurig lijden geheel deden herstellen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0,90,	*f* 2,10,	*f* 3,30,	*f* 7,75,	*f* 15,50,	*f* 23,90.
POTJES ZALF	van - 0,90,	- 2,10,	- 3,30,	- 8,15,	- 15,90,	- 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; M. GAARBEEK, te Groningen; H. P. A. VAN GORCUM, te Assen, alsmede te Londen, Strand 244, *Holloways Etablissement.*

Italiaansch-Boekhouden.

Voor iemand, die zijne zaken of administratie naar de regelen van het ITALIAANSCH-BOEKHOUDEN wenscht in te rigten, wordt de gelegenheid aangeboden tot eene eenvoudige doch grondige handleiding en werkdadige beoefening, hetzij ten zijnen huize, of wel aan huis van den aanbieder. Adres ten Kantore dezer Courant, met *franco* brieven onder letter N.

Een fatsoenlijk Protestantsch Persoon, te Leeuwarden, eene goede hand schrijvende en bekend met het Boekhouden, zag zich gaarne geplaatst, hetzij om BOEKEN BIJ TE HOUDEN of om eenig ander SCHRIJFWERK te verrigten, tegen genot van een *matig* salaris, daar het niet een bestaan behoeft op te leveren. Adres onder *lett. M*, bij den Boekbinder G. DAUZON, in de Bagijnestraat te Leeuwarden.

In den omtrek der Waag te Leeuwarden, bestaat gelegenheid om tegen billijken prijs EENE KAMER op de Weekmarkt in gebruik te hebben. Adres onder letter K bij den Boekbinder G. DAUZON, in de Bagijnestraat te Leeuwarden.

*** ALMANAK VOOR LANDBOUWERS EN VEEHOUDERS,

voor 1852; bevattende vele nuttige zaken om van den Landbouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken. Zesde jaargang. 30 Cents.

Even als in vorige jaren bevat dit nuttige en goedkoope Jaarboekje weder zeer vele belangrijke bijdragen, waarin zoowel landbezitters als landbouwers in het algemeen belang zullen stellen. De prijs der 4 vorige jaargangen is 15 Cents.

De Uitgever W. EEKHOFF, te *Leeuwarden*, debiteert verder nog met succes: VEEFOKKERIJ, *Verhandelingen over het bevruchten van de Koeijen*, door J. BLAAUW Azn., à 15 Cents.

Beknopte Geschiedenis van Friesland, in Hoofdtrekken, door W. EEKHOFF, 1ste—4de afl. ieder à 60 Cents, op best papier 75 Cents.

Bloemlezing uit de Nederlandsche Berijming van de Psalmen, schooldruk, 30 Cts.

E. IPPIUS FOCKENS, te Franeker, geeft uit:

M. F. BASTIAT, Eigendom en Berooving. . . . . *f* 0,40.

En debiteert met veel succes:

B. VAN BRUGGEN, Friesland en het Friesche Volk in hunne ontwikkeling geschetst . . . . *f* 0,85.

Dit werkje geeft een duidelijk overzigt der Geschiedenis van het Friesche Volk, het is ook zeer geschikt om als Leesboek te gebruiken op de hoogste klasse eener lagere school.

WALING DIJKSTRA, it Heamiel bij Gealeboer	*f* 0,50.
———, Doaitse mei de Noardsce balke	- 0,20.
———, Blommekranske.	- 0,20.

De Frysce Huesfrjeun. Griemmank in rym en onrym, opmakke en bij'n oar samle fen WALING DIJKSTRA 1ste—5de jefte.

De 6de aflevering wordt den 1 December uitgegeven, alsdan is de 1ste jaargang compleet, de zes Afleveringen komen de inteekenaars op *f* 1,50, degenen echter die na de uitgave der 6de Aflevering het werkje zich aanschaffen betalen *f* 1,80.

J. CAMPEN, *Boekdrukker* en *Boekverkooper* te SNEEK, heeft uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

STA STIL EN DENK! EENE BLADZIJDE UIT MIJN AANTEEKENBOEK.

Zijnde de inhoud van No. 1 en 2 der

CHRISTELIJKE TOESPRAKEN

van J. J. KNAP, Predikant te Hemrik.

Van dit Werk verschijnen iedere maand 2 Nommers of 16 bladzijden druks.

De prijs van iedere Nommer is bij inteekening slechts

VIJF CENTEN.

Men verbindt zich voor niet meer dan één Jaargang of 24 Nommers.

NB. Van den eersten Jaargang zijn nog slechts twintig Exemplaren gebonden à *f* 1,50 verkrijgbaar.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.